

DEN NORSKE KIRKE

HANDLINGSPROGRAM 2024-2027 FOR TROMSØ KIRKELIGE FELLESRÅD

Til behandling den 7. desember 2023

Tromsø kirkelige fellestråd

Innhold

1. INNLEDNING	3
2. VISJON	5
3. FORMÅL	6
4. VERDIER	6
5. STRATEGISKE VEIVALG	6
6. VIRKSOMHETSBEKRIVELSE	7
6.1 Overordnede mål for virksomheten	7
7. TJENESTER OG ANSVARSOMRÅDER	8
7.1 Diakoni	8
7.2 Trosopplæringsarbeid	9
7.3 Kirkelige handlinger (gudstjenester, gravferd, dåp mm)	10
7.4 Musikk og kultur (praktisk gjennomføring, innsalg og booking)	11
7.5 Gravplassadministrasjon (brukertjenester, gravlundsarbeid og drift av krematorium)	14
7.6 Bygg- og eiendomsforvaltning (drift og investeringer)	15
7.7 HR	17
7.8 Ledelse og administrasjon	18
8. TROMSØ KIRKELIGE FELLESTRÅDS SAMLEDE BUDSJETT 2024	20
9. TROMSØ KIRKELIGE FELLESTRÅDS DRIFTSBUDSJETT	22
10. TROMSØ KIRKELIGE FELLESTRÅDS INVESTERINGSBUDSJETT	28
11. VEDLEGG	37

1. INNLEDNING

Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke som bekjenner troen på den treenige Gud og evangeliet om frelse i Jesus Kristus slik det er gitt oss i Det gamle og Det nye testamente og uttrykt i den apostoliske, den nikenske og den athanasianske trosbekjennelse samt Den uforandrede augsburgske bekjennelse fra 1530 og Luthers lille katekisme (§ 1 kirkeordningen).

Den norske kirke (Dnk) er organisert i menigheter som grunnstruktur. Disse hører i sin tur til et prosti som igjen hører til et bispedømme. Menighetenes oppgaver reguleres i kirkeordningens § 12. Her legges det vekt på at menighetsrådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i soknet. Menighetsrådets øvrige oppgaver er knyttet til å medvirke i ansettelse av kirkelig personell, ha ansvar for at kirkelig undervisning, kirkemusikk og diakoni innarbeides og utvikles i soknet, forvalte de midler som tilfaller menigheten, forberede og gjennomføre møter med ansatte om arbeidet og med menighetsmøtet. I tillegg skal rådet også svare på henvendelser fra kirkelig myndighet.

Soknene er ofte små med mindre ressurser og derfor har menighetene i felleskap etablert et kirkelig fellesråd for å løse oppgaver på vegne av soknene. Ordningen med fellesråd er også stadfestet i kirkeordningen. I § 17 fremgår fellesrådets oppgaver. Her heter det:

«Kirkelig fellesråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen.

Kirkelig fellesråd er ansvarlig for

- a. bygging, drift og vedlikehold av kirker,*
- b. anlegg, drift og forvaltning av gravplasser,*
- c. opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellesrådets budsjett,*
- d. anskaffelse og drift av kirkekontor,*
- e. administrativ hjelp for prostens når kirkens virksomhet nasjonalt yter tilskudd til det,*
- f. anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring.*

Kirkelig fellesråd foretar tilsetting av og har arbeidsgiveransvaret for alle tilsatte som lønnes over fellesrådets budsjett. Før tilsetting og fastsetting av instruks skal vedkommende menighetsråd gis anledning til å uttale seg. Kirkelig fellesråd kan bemyndige menighetsråd til å utøve tilsettingsmyndighet og andre arbeidsgiverfunksjoner for stilling hvor dette ellers ville ligge til fellesrådet. Kirkelig fellesråd kan også tildele utvalg som nevnt i § 41 første ledd myndighet til å foreta tilsetting og treffe avgjørelser i saker som gjelder forholdet mellom soknene eller soknet som arbeidsgiver og de tilsatte.

Kirkelig fellesråd forvalter inntekter og formue knyttet til kirke og kirkefond, tilskudd til kirkelig virksomhet fra kommunen eller kirkens virksomhet nasjonalt og midler menighetsråd stiller til fellesrådets disposisjon for å løse oppgaver i soknene.

Kirkelig fellesråd utfører for øvrig de oppgaver som etter avtale blir overlatt det av det enkelte menighetsråd.»

For å ivareta disse oppgavene bør Tromsø kirkelige fellesrådet utarbeide en visjon, formål og strategiske mål. Disse skal benyttes som grunnlag for å utarbeide mål for de ulike oppgavene organisasjonen har. Måltutvikling og planlegging av virksomheten er viktige elementer for å skape en god og effektiv drift av fellesrådets organisasjon.

Handlingsprogrammet skal i større grad reflektere vår visjon, de strategiske linjene samtidig med oppsatte virksomhetsmål og helt ned til budsjettprioriteringer.

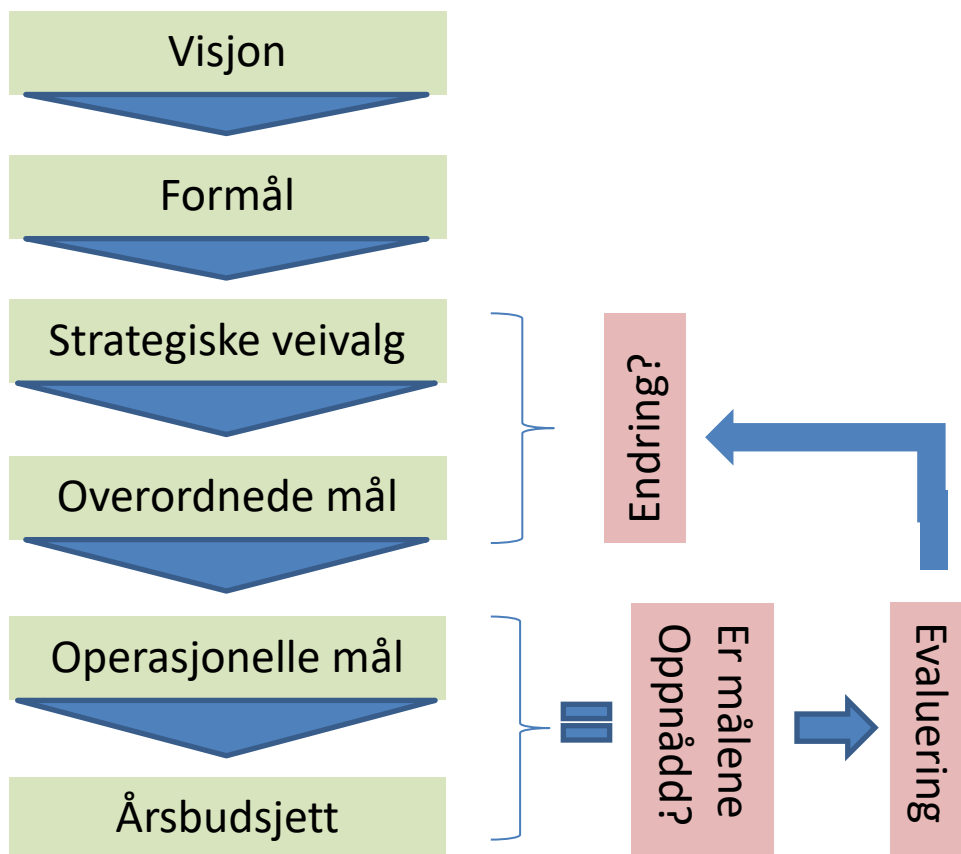

Tromsø kirkelige fellesråd

Kirken er en kultur- og verdibærer som vedlikeholder «fellesverdier», som bygger naturlige fellesskap og velferdssamfunn nedenfra, som bidrar til integrering og inkludering og som motvirker polarisering og konflikt.

Den kristne kulturarven er en del av samfunnets kulturelle grunnmur og en viktig del av vår identitet som nasjon. Den norske kirke er som landsdekkende folkekirke et ankerfeste i store deler av befolkningens liv, både som enkeltmennesker og som fellesskap. I en tid der mange opplever økt ensomhet og uro, er lokal-kirkens tilbud og fellesskap for alle aldersgrupper viktige. Sammen med resten av frivillig og ideell sektor utgjør kirken også en viktig del av den sosiale motkonjunkturpolitikken samfunnet trenger.

Det å etablere et handlingsprogram med strategi- og virksomhetsbeskrivelse er viktig med tanke på å legge rammene for styringen av Tromsø kirkelige fellesråd. Det er viktig å ha en klar oppfatning med hva som er grunnlaget for fellesrådets virksomhet og samtidig si noe om hvordan den skal styres og forvaltes. Videre bør det pekes ut en vei for hva det skal satses på i kommende planperiode.

2. VISJON

Fellestrådet knytter seg til Dnk sin visjon som er:

Mer himmel på jord

Den norske kirke er en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, som vitner i ord og gjerning om frelse, frihet og håp i Jesus Kristus.

Den norske kirkes strategi for 2022–2029	1	2	3	
	 Kirken åpner rom for tro	 Kirken er der livet leves	 Kirken er mer for flere	
	 Kirken for den enkelte	1.1 Forkynner evangeliet til mennesker gjennom hele livet	2.1 Styrker kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner	3.1 Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt
	 Kirken i samfunnet	1.2 Fremmer verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn for alle	2.2 Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftsmålene – lokalt, nasjonalt og globalt	3.2 Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på
 Kirken som organisasjon	1.3 Styrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke	2.3 Samhandler med organisasjonslivet, andre tros- og kirkesamfunn, offentlige, private og ideelle aktører	3.3 Skaper en mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena	

Fellestrådet legger også til grunn Dnk sin visjon for samisk kirkeliv som sier

Livskraftig og likeverdig

3. FORMÅL

Det viktigste formålet med fellesrådets virksomhet utledet av Den norske kirkes strategi er å:

«Være til stede for menighetene og innbyggerne»

4. VERDIER

Fellesrådet skal følge de verdier som fremkommer i Dnk sin strategi som baserer seg på prinsippene om

«likhet, toleranse, samhörighet og kulturell forståelse»

Fellesrådet skal legge til rette for at kirkens funksjoner fungerer slik at de betyr noe for enkeltindivider og samfunnet som helhet.

Det skal skje gjennom en verdibasert ledelse. Det å være leder i den norske kirke eller medlem av et styresorgan i kirken innebærer blant annet at en må kunne identifisere seg med de verdier som ligger til grunn for kirkens virksomhet og budskap.

I Tromsø kirkelige fellesråd skal vi arbeide med likhet, toleranse, samhörighet og kulturell forståelse.

Det samfunnet vi lever i er i høyeste grad flerkulturelt både fra gammelt av gjennom det samiske og kvenske innslaget som har preget samfunnslivet i denne regionen. Men også i nyere tid med den store andelen mennesker fra hele verden som har flyttet hit og deltar i samfunnslivet i Tromsø. Derfor må vi favne bredt og bidra til å skape et tolerant og flerkulturelt samfunn som ivaretar verdiene over. Alle som henvender seg til kirken skal behandles likt med våre verdier.

5. STRATEGISKE VEIVALG

De strategiske veivalgene har som mål å leve opp til vår visjon, formål og verdier.

Fellesrådet ønsker å prioritere hva som skal gjøres av utviklingsoppgaver og hva som vil være av mer kirkefaglig art.

1. gi best mulig støtte til menighetene og utviklingen av disse
2. utvikle effektive kommunikasjonsstrategier for å nå folk, media og andre interessenter
3. skape gode plattformer for diakoni og trosopplæring
4. bygge tette og gode relasjoner til kommunen og dens ulike funksjoner som
 - a. tjenesteutøver
 - b. kontraktspartner
 - c. tilskuddsyter/sponsor
 - d. samfunnsaktør i roller som krysser fellesrådets interesser
5. arbeide for gode relasjoner til bispekontoret og andre kirkelige instanser

Tromsø kirkelige fellesråd

6. arbeide for å nå målsettingene i kommunens samfunnsplan om bærekraft og Den norske kirkes vedtatte mål om å redusere kirkens klimautslipp med 60 % innen 2030
7. prioritere digitalisering så langt det lar seg gjøre for å spare miljøet og effektivisere virksomheten
8. Gi rom for å benytte fellesrådets ressurser på tvers av menighetene til det beste for kirken og samfunnet

6. VIRKSOMHETSBEKRIVELSE

Fellesrådet er organisert slik at det best mulig kan gi service til de 9 menighetene som utgjør fellesrådets virkeområde. Videre skal Tromsø kirkelige fellesråd ivareta drift av gravplassforvaltningen og driften av Sállir seremonihus inkludert krematoriet.

Driften av Sállir seremonihus er regulert i egen avtale mellom fellesrådet og Tromsø kommune.

Virksomheten i fellesrådet er inndelt i tjenester og ansvarsområder:

Tjenester:

1. Diakoni
2. Trosopplæringsarbeid (konfirmasjon m.m.)
3. Kirkelige handlinger (gudstjenester, gravferd, dåp mm)
4. Musikk og kultur (praktisk gjennomføring, innsalg og booking)
5. Gravplassadministrasjon (brukertjenester, gravlundsarbeid og krematorium)

Ansvarsområder:

6. Bygg- og eiendomsforvaltning (drift og investering)
7. HR (Ansatte, rekruttering og personalpolitikk)
8. Ledelse og administrasjon (økonomi, arkiv, IT, informasjon m.m.)

6.1 Overordnede mål for virksomheten

De overordnede mål for Tromsø kirkelige fellesråd er

- All lokal virksomhetsplanlegging (ulike fagplaner) inngår som en del av helhetsplanleggingen i menighetene. Planene må ha en rød tråd med konkrete mål og tiltak.
- Det er et prioritert mål for fellesrådet at alle sokn (menigheter) skal ha en funksjonell permanent soknekirke med universell utforming.
- For alle fellesrådets bygg skal det arbeides i et perspektiv av bærekraft med miljøvennlige løsninger. Det gjelder både oppvarming, vedlikehold og drift av byggene.
- Alle eiendommer som kirkene står på skal prinsipielt eies av soknet.

I alle sammenhenger må de overordnede målene ses på som fellesrådets prioriteringer. Det gjelder både i kommunikasjon, i økonomiplanlegging og andre planer.

7. TJENESTER OG ANSVARSOMRÅDER

7.1 Diakoni

Antall årsverk:

4

Diakoni er kirkens omsorgstjeneste. Den er evangeliet i handling og uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet.

Diakoni er det arbeidet som utføres i skjæringspunktet mellom teologi, helse og omsorg. Dette gjøres både i hver enkelt menighet, felles mellom menigheter og i en fremtid, gjerne også i samarbeid med kommunen, bispedømmet eller andre. Hovedmålet med Plan for diakoni er at den skal være retningsgivende for den diakonale refleksjonen og en hjelp til å utarbeide lokale planer.

Menighetsrådet har ansvar for planarbeidet, men kan delegere arbeidet til et utvalg eller en arbeidsgruppe. Forutsetninger for gjennomføring av en plan, er at den følges opp med et budsjett og en strategi. Alle ledd i kirken har ansvar. God organisering av frivillighet bidrar til mangfold, engasjement og flere ressurser. Noen menigheter har egne diakonale ressurser, men i andre er det for eksempel sogneprest som utfører disse oppgavene. De fleste menigheter har diakoniutvalg. Det er viktig å bygge diakoniarbeidet planmessig og i nært samarbeid med menighetene.

7.1.1 Nestekjærlighet

Nestekjærlighet i praksis handler både om små, enkle handlinger og om store, krevende tiltak. Nestekjærlighet kan utøves praktisk blant annet ved å tilby rom for hvile og samtale, forkynne og løfte menneskeverdet og forebygge vold.

7.1.2 Inkluderende fellesskap

Vi er skapt til fellesskap. Å styrke bånd mellom folk, og knytte nye der forhold er gått i stykker, er en diakonal utfordring. Gode fellesskap gir mulighet til å yte og ta imot, og har plass til mangfoldet.

7.1.3 Vern om skaperverket

Det finnes mange muligheter for å øke livskvaliteten og samtidig minske klimafotavtrykket. Å være «Grønn menighet» er ett av mange tiltak.

7.1.4 Kamp for rettferdighet

Kirken er kalt til å utfordre urettferdighet og maktmisbruk. Kirken må stå på rettferdighetens og solidaritetens side sammen med dem som rammes av fattigdom og urett.

Mål:

1. Være tilstede for alle som trenger det basert på de fire
2. fellesrådet skal understøtte menighetene slik at diakoniarbeidet blir ivaretatt på en planmessig og ressursmessig god måte

Prioriteringer:

Skape og opprettholde gode steder for omsorg og samtale.

7.2 Trosopplæringsarbeid

Antall årsverk 8,3

«GUD GIR – VI DELER» er satt som overskrift på Plan for trosopplæring i Den norske kirke. Vi deler er uttrykk for at hele menigheten er et lærende fellesskap. Opplæringen må bære preg av totalformidling, der kunnskap og opplevelser i menighet og hjem gir læring i og av fellesskapet. VI DELER tro og undring VI DELER kristne tradisjoner og verdier VI DELER opplevelser og fellesskap VI DELER håp og kjærlighet Visjonen er en raus og tydelig kirke der barn og unge lever livet i tro, håp og kjærlighet.

Formålet for trosopplæringen er å bidra til en systematisk og sammenhengende trosopplæring som

- vekker og styrker kristen tro
- gir kjennskap til den treenige Gud
- bidrar til kristen livstolkning og livsmestring
- utfordrer til engasjement og deltakelse i kirke og samfunnsliv for alle døpte i alderen 0–18 år, uavhengig av funksjonsevne.

Arbeidet «eies» av menighetsråd, skal ledes og gjennomføres av en trosopplærer i samarbeid med øvrig stab. Deler av arbeidet gjøres særskilt innen en menighet, andre deler gjøres i fellesskap.

Alle menigheter har sin unike trosopplæringsplan som beskriver det arbeidet som utføres. Trosopplæringsarbeidet følges opp slik at målsetningene nås.

Aspektene ved trosopplæringens innhold søker å holde sammen den enkeltes livssituasjon, kirkens tro og tradisjon, samt et fokus på kristen tro i praksis. Til sammen utgjør disse aspektene helheten i trosopplæringens innhold.

En helhetlig trosopplæring består av flere dimensjoner som er sentrale i menighetens virksomhet. Disse er viktige å arbeide med når menigheten skal lage sin lokale plan for trosopplæring.

- Samvirke med hjemmet og familien
- Barn og unges medvirkning
- Inkludering og tilrettelegging
- Gudstjeneste
- Diakoni
- Misjon
- Musikk og kultur
- Frivillig medarbeiderskap
- Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner
- Tverrfaglig samarbeid
- Kommunikasjonsarbeid

Konfirmasjon

Arbeidet med å gjennomføre konfirmasjonsundervisning er et stort arbeid for alle i kirken. Til sammen har Tromsø ca. 500-550 konfirmanter hvert år, og dette er både et viktig merkepunkt i ungdommenes liv, og en svært viktig rekrutteringsvei inn i videre kristent arbeid.

Konfirmasjonsarbeidet ledes av kateket der dette finnes, eller prest og trosopplærer.

Mål:

Beholde flest mulig barn og unge i kirken etter at de har nådd voksen alder

Prioriteringer:

Å skape en inkluderende kirke for de unge, som de også kan identifisere seg med.

7.3 Kirkelige handlinger (gudstjenester, gravferd, dåp mm)

Antall årsverk	16,2
----------------	------

Den norske kirke er en del av den verdensomspennende kristne kirke som har sitt grunnlag i Jesu liv, død og oppstandelse. I den nikenske trosbekjennelse uttrykkes troen på én, hellig, allmenn og apostolisk kirke. Den består av mennesker som ved dåpen er satt inn i fellesskap med Gud og med hverandre.

Den norske stat er grunnlagt på territoriet til to folk, det samiske og det norske. Den norske kirke erkjenner at den har bidratt til fornorskning og undertrykkelse av samene som folk. Som folkekirke er Den norske kirke ikke identisk med folkefellesskapet, men er et særegent fellesskap bygd på dåpen og troen. Som trossamfunn har folkekirken en identitet som er forankret i eget trosgrunnlag. Kirkemøtets vedtak om at Den norske kirke skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke gir uttrykk for denne identitet.

Den norske kirke bekjenner troen på den treenige Gud, Fader, Sønn og Hellig Ånd, som skaper, frelser og livgiver. Denne tro er forankret i de bibelske skrifter i Det gamle og Det nye testamente. Kirken ser de oldkirkelige bekjennelser som et uttrykk for den felles kristne tro som den deler med andre kirker. De særskilte lutherske bekjennesskrifter er et genuint uttrykk for denne felles tro. Kirken vitner om Guds kjærlighet og gode vilje med verden og det enkelte menneskeliv, og om hvert enkelt menneskes uendelige verdi. Den vitner om nåden og tilgivelsen som frelsen bringer, og om det håp for verden og den enkelte som er gitt i Jesu oppstandelse og i forventningen om at han kommer tilbake og gjør alle ting nye. Det er kirkens oppgave å gi videre sin bekjennelse på en slik måte at den blir rotfestet i nye generasjoner.

For kirken er det således en forpliktelse å dele evangeliet om Jesus Kristus med alle mennesker både i vårt eget land og over hele verden, i ulike kulturer og sammenhenger. Kirken har del i Kristi eget oppdrag; å kalle mennesker til å la seg forsone med Gud og med hverandre, og til å bli døpt inn i den kristne kirke. Kirkens misjon skal preges av vilje til å lytte og til å møte alle mennesker og kulturer med respekt.

Den norske kirke er kalt av Gud til å stå på de svakes og utstøttes side, påpeke urett, lindre og overvinne nød. Den norske kirke skal være en tjenende kirke, et diakonalt fellesskap der mennesker gir omsorg og finner omsorg. Kirken utfordres og utfordrer til forvaltertjeneste i en verden der livsmiljø og ressurser er truet, til kamp for rettferdighet der kløften mellom rike og fattige øker, og til handling for fred der mennesker lever med urett og krig.

Kirken skal gi rom for menneskelivets mangfold i hverdag og fest. Den skal lytte til menneskers livserfaringer og spørsmål, og tilby fellesskap som gir forankring og tilhørighet. Kirken vil la seg utfordre av ulike kunst- og kulturuttrykk, og er beredt til å fornye sin forkynnelse og sine trosuttrykk i møte med

Tromsø kirkelige fellestråd

samtidens kultur. Som en åpen kirke vil Den norske kirke være i dialog med samfunns- og kulturlivet og med andre religioner og livssyn.

Kirkelige handlinger er definert som alle de tradisjonelle handlingene som skjer i kirkene våre knyttet til kirkens oppdrag som er beskrevet over. Dette arbeidet ledes av prester, og skal bestå som en kjerne i forkynnelsesarbeidet.

Praktisk gjennomføring av slikt arbeid ledes av forrettende prest, med bistand fra medliturg, kantor, kirketjener mm. Bemanningen av fellestrådetts ansatte gjøres av menighetsforvalter.

Det er viktig at de kirkelige handlingene planlegges godt med god rolleforståelse blant de involverte.

Mål:

1. Å være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke

Prioriteringer:

Sikre tilstrekkelige ressurser til at kirkens målsettinger blir oppfylt innenfor de rammer som er gitt fellestrådet

7.4 Musikk og kultur (praktisk gjennomføring, innsalg og booking)

Antall årsverk

7

Musikk

At musikk er en helt vesentlig del av kirkens liv i vår tid og i vår kirke, kommer også til uttrykk ved at kirken kaller og ansetter særlig utrustede personer til tjeneste som kirkemusikere. Kantorer blir vanligvis vigslet til tjeneste under bønn og håndspålegging, til "leder av sangen og musikken i Herrens hus, til Guds ære og Kristi legemes oppbyggelse (fra liturgien for vigsling av kantorer). Tjenesteordningen legger til grunn at kantoren leder den musikalske virksomheten i menigheten og har medansvar for å rekruttere, utruste og rettlege frivillige medarbeidere. I sin tjeneste forvalter kirkemusikeren hele kirkens vide tilfang av musikk. Det skjer igjennom egen utøving, i samhandling med kor og musikere, ved at han eller hun skaper noe nytt, ved å komponere og arrangere, og ved å gi opplæring. Musikk i kirken handler om å ta i bruk og utvikle de musikalske evner eller gaver som finnes i menigheten.

Bredde og kvalitet er et overordnet mål for det musikalske arbeidet og retningsgivende for alle som er engasjert i kirkemusikken. Tjenesteordningen for kantorer peker på at kantorene skal være med og forvalte og levedegjøre det kirkemusikalske og kulturelle arbeidet i menigheten

Musikk bygger broer mellom kirken og samfunnet ellers, gjennom samarbeid og kulturforvaltning på tvers av sjangere og tradisjoner.

Musikken har som mål å skape samhold mellom de som fremfører musikken, røre ved de som lytter og skape ulike former for samhandling mellom utøvere og tilhørere.

Den norske kirke har i sitt grunnlag en rammeplan som gir menighetene hjelp til å lage lokale planer for kirkemusikk. Av planen går det fram hvordan kirkemusikken bærer med seg både et

- Trosopplæringsperspektiv
- Et diakonalt og inkluderende perspektiv

Tromsø kirkelige fellestråd

- Et kulturelt perspektiv og
- Et profetisk perspektiv

Rammeplanen skildrer deretter syv grunnsøyler i den kirkemusikalske virksomheten:

- Gudstjenester og kirkelige handlinger
- Korvirksomheten
- Hjemmet
- Skole, barnehage og kulturskole
- Institusjoner
- Kirken som konsertarena
- Instrumenter og bemanning

Det er utgangspunktet for lokal planlegging av det kirkemusikalske arbeidet.

Kultur

«Kunsten å være kirke» er ei kulturmelding for Den norske kirke som ble utarbeidet i 2005. I meldingen utfordres kirken til større åpenhet og dristighet i samspill med kultur- og kunstmiljøer. Dette inviterer kulturarbeidere og kunstnere til å se kirkens trosunivers med sine fortellinger og symboler som en faglig utfordring. Det utfordrer politikere til å inkludere kirken, lokalt og nasjonalt, når kulturell og kunstnerisk utfoldelse skal prioriteres.

Lokale menigheter og kristne organisasjoner oppfordres til å se sin kulturelle og kunstneriske utfoldelse som en del av lokalmiljøet og til å ta ansvar i det lokale kulturmiljø.

I denne kulturelle og kunstneriske utfoldelse framheves:

- *Kulturell og kunstnerisk aktivitet må være inkluderende.* I samfunnet settes det skiller mellom mennesker etter fysisk og mental utrustning, helse, sosial og kulturell tilhørighet, etnisk og religiøs bakgrunn. I møte med disse ulikhetene har kultur og kunst en liknende oppgave som evangeliet i kirkens formidling. De skal sprengre grenser og skape et felles rom for menneskelig opplevelse. Kunst og kultur kan på samme måte som kirkens budskap brukes som et maktmiddel. Mangfoldet i menneskers språk og kultur er Guds reaksjon mot kulturell uniformitet (1 Mos 11). Derfor er det avgjørende for kirken at kulturell aktivitet og opplevelse rommer dette mangfold og er inkluderende.
- *Kultur og kunst skapes nedenfra.* Et inkluderende perspektiv må ikke forveksles med forakt for høyverdig kunstnerisk utfoldelse. Kirken ivaretar en tradisjon som i høyeste grad har verdsatt kunstnerisk kvalitet. Komiteen vil understreke det ansvar samfunnet har for å utdanne og legge til rette for kunstnerisk utfoldelse på høyt nivå. Men kunst som profesjonell uttrykksform må på samme måte som og annen kultur være nær menneskers hverdag. Derfor er det viktig at kunst og kultur er forankret lokalt og folkelig, i det stede, at kunsten i sin formgivning reflekterer menneskers livskamp og at den våger å velge også marginaliserte menneskers perspektiver. Kirken kan ikke her fremtre med en særegen kunstfaglig kompetanse, men bare påpeke at et slikt perspektiv på kunst er i samsvar med kjernen i det kristne budskap.
- *Kulturell og kunstnerisk aktivitet må være fornyende.* Den teknologiske utvikling skjer i et stadig raskere tempo, og raske endringer i global økonomi og politikk preger enkeltmenneskers liv. Media og kommunikasjonsteknologi formidler disse endringer umiddelbart. Det er avgjørende at kunst og kultur makter å skape nye uttrykksformer som tolker de endringer menneskers liv er underlagt. Fornyelse forutsetter alltid noe eksisterende som skal gjøres nytt. Det er i spenningen mellom tradisjon og endring at det nye skapes. Ungdom er sensitiv for endringer og bringer håp om fornyelse. De er kulturelle endringsagenter.

Tromsø kirkelige fellesråd

Mål:

1. Understøtte og bidra til gode kirkemusikalske planer i menighetene
2. opprettholde kunnskapen og kjennskapen til kirkens historie og tradisjon
3. være en viktig del av trosopplæringsarbeidet
4. tilby unge utfoldelse innen musikk, dans, drama og visuell kunst, slik at de er verdifulle bidragsytere og får styrket sitt eierforhold til kirken og troen
5. Bidra til at kulturen omfatter innslag av de tre stammer møte

Prioriteringer:

1. Sikre at kirkemusikalske ressurser benyttes i tråd med de lokale planene som finnes i menighetene
2. Bidra aktivt til at kulturelementet blir tydelig i alle våre kirker

7.5 Gravplassadministrasjon (brukertjenester, gravlundsarbeid og drift av krematorium)

Antall årsverk 9 faste + 5,8 årsverk sesongarbeidere

Tromsø kirkelige fellesråd er gravplassmyndighet på vegne av Tromsø kommune. Dette innebærer driftsansvaret for 21 gravlunder og Sállir seremonihus som inneholder seremonisaler, muslimsk rom og Tromsø krematorium. Gravplassvirksomheten reguleres av *Lov om gravplasser, kremasjon og gravferd (gravplassloven)*.

Det skal årlig arrangeres fellesmøter med alle tros- og livssynssamfunn. Dette møtet skal primært gjennomføres i mars mnd. i livssynsnøytrale lokaliteter som for eksempel i rådhuset eller i Sállirsalen.

Vi skal være bevisst at gravplassforvaltning skal utføres på en livssynsåpen måte og at det ikke stilles krav til medlemskap i Dnk¹ blant de ansatte. Informasjonsarbeidet på nettsider og i kontakt med publikum skal utvikles slik at man på en troverdig måte gir innbyggerne kunnskap om deres valgmuligheter. Dette både med tanke på eventuelle seremonier, men også hvordan man kan redusere kostnader ved gravferd om dette er et ønske.

Gjennom å påvirke, og bli påvirket, av de nasjonale fora som Krematoriumsnettverket og Norsk forening for gravplasskultur skal vi sikre nødvendig kompetanseheving blant de ansatte.

Fellesrådet behandler og beslutter om «Gravlundsmeldingene». Den skal legges til grunn for arbeidet i gravlundsavdelingen. Gravlundsarbeidet skal årlig gjennomgås, slik at vi har oppdaterte driftsplaner, målsetninger og statusoversikt.

Gravferdsarbeidet krever et omfattende planverk, mye er laget. Mer er under utvikling:

- Gravlundsmeldingen 2021-2024. I denne er det beskrevet status for hver gravlund, hvilket arbeid som er utført og hvilke behov som forefinnes.
- Planer for konkrete arbeidsoppgaver/årshjul utvikles kontinuerlig.
- Plan for å frigjøre graver ved å slette utgåtte fester samt fjerne gravminner.
- Skriftlige planer for etablering av minnelunder flere av våre gravlunder.
- Etablere forprosjekt kolumbarium
- Samarbeidet med *Tromsø gravlunds vel* skal utvikles og en bevaringsplan skal utarbeides.
- Vedtektene revideres og skal heretter godkjennes av Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.

Mål:

- Avdelingen strekker seg etter visjonen om å bli og deretter være; Norges beste gravplassmyndighet
- Gjennom våre verdier Samhold, Engasjement og Samhold; skal vi jobbe planmessig og målrettet mot å levere den kvaliteten innbyggerne forventer og fortjener.
- Utvikle og vedlikeholde et tilfredsstillende risikobasert internkontrollsystem på de ulike områdene knyttet til driften av gravlundsavdelingen og krematoriet

¹ Den norske Kirke

Prioriteringer:

- Gravlundsarbeidet skal årlig gjennomgås, slik at vi har oppdaterte driftsplaner, målsetninger og statusoversikt.
- Miljøaspektet ved driften skal prioriteres
- Håndbok for Tromsø Krematorium skal ferdigutvikles i løpet av 2023

7.6 Bygg- og eiendomsforvaltning (drift og investeringer)

Antall årsverk	1,3
----------------	-----

Arbeidet med bygg er en omfattende jobb som skal sikre at kirkene blir ivaretatt ikke bare som sted for kirkelige handlinger, men også utvikles og ivaretas som kulturinstitusjoner. Dette skal gjøres på en kostnadseffektiv og kvalitativt tilfredsstillende måte.

Det skal innenfor planperioden (minst hvert femte år) gjennomføres en tilstandsanalyse av hvert enkelt bygg som eies av kirken. Det skal årlig foretas en gjennomgang av driftsplaner for kirkebygg. Alle bygg skal tilfredsstille myndighetskrav til brann, el, og annen sikring.

Det er laget et omfattende planverk for kirkebygg. Av disse bør nevnes:

- Kirkebyggdatabasen (offentlig)
- Tilstandsanalyser
- Internkontrolldokumenter knyttet til HMS², brannsikring med mere
- Fellesrådets og kommunens langtidsbudsjetter inneholder prioriteringer basert på ovenstående dokumenter

I disse planene er det laget en oversikt for hvilke kirker som skal prioriteres, og når dette skal skje (om-prioriteringer kan skje):

- 2022-23 Elverhøy/Domkirken
- 2024-30 Hillesøy og Ullsfjord samt nybygg i Sandnessund

Det grunnleggende arbeidet med bygg er å vareta disse på best måte med de begrensede ressursene vi har. I dette er det viktig med ferdigstilling av driftsplan og FDV³-systemer for kirkene, inkl. testperiode i to kirker. Dernest skal dette evalueres. Mindre kirker får «ring kirka varm» løsninger.

² HMS = helse, miljø og sikkerhet

³ FDV står for forvaltning, drift og vedlikehold av bygg

Tromsø kirkelige fellesråd

Våre bygg er ikke bare til skue, men i aller høyeste grad et levende arbeidssted. Dette må det tas hensyn til.

Mål:

1. Det skal foreligge oppdaterte tilstandsanalyser av alle bygg kirken besitter
2. En tilstandsanalyse skal oppdateres minst hvert femte år
3. Digitalisere låsesystemene i kirkebyggene slik at kostnad og risikoen reduseres til et minimum ved tap av «nøkler»
4. Overføring av grunnbokshjemler fra kommune til kirken der dette ikke er gjort
5. arbeide for bygging av soknekirke i Sandnessund menighet
6. arbeide for bedre universell utforming av våre bygg

Prioriteringer:

1. Oppdatere universell utforming av Kvaløy kirke
2. Oppdatere el-anlegg og el-sikkerhet i kirkebyggene
3. forbedre energiøkonomi
4. Nytt digitalt låssystem for alle våre bygg

7.7 HR

Antall årsverk

1

Vi er opptatte av å ha gode systemer og gode rutiner for alt personalarbeid i den tro at god struktur skaper forutsigbarhet og trygghet i jobben for alle.

Dette betyr bl.a.:

- Tydelig organisasjonskart
- Avklaring av forventninger
- Stillingsinstrukser og arbeidsbeskrivelser for alle kategorier
- Introduksjonsplan for nyansatte
- Gode kommunikasjonsveier og åpen dialog med alle
- Godt forhold til de tillitsvalgte
- Aktiv bruk av KA som rådgivere
- Et godt og inkluderende arbeidsmiljø, bl.a. gjennom IA
- Medarbeidersamtaler
- Oversiktlig digital perm med diverse maler, informasjon mm
- Gode rutiner ved ansettelser, gjennom bl.a. egne partssammensatte intervjuutvalg
- Utvikling og kompetanseheving
 - Individuelle utviklingsmuligheter
 - Felles kursing
- Sykefraværsoppfølging og rapportering

Vi skal også ha som mål å rekruttere best mulig kompetanse i alle stillinger, gjerne uavhengig av utdanning og ansiennitet.

Mål:

1. Vi skal ha gode systemer og gode rutiner for alt personalarbeid i den tro at god struktur skaper forutsigbarhet og trygghet i jobben for alle.
2. ha et sykefravær under landsgjennomsnittet for tilsvarende virksomheter
3. ha kompetente og selvstendige medarbeidere som løser arbeidsoppdragene på en kvalitetsmessig god måte

Prioriteringer:

1. Utvikle personalpolitiske retningslinjer med tilhørende lokal lønnspolitikk
2. Vi skal utvikle og lage en organisasjonsplan med følgende innhold
 - a. kompetanseutviklingsplan alle våre ansatte basert på kartlegging av behov og forventninger

7.8 Ledelse og administrasjon

Antall årsverk 7,2

Tromsø kirkelige fellesråds ansvar overfor menighetene er nedfelt i kirkeordningen for Den norske kirke.

Regnskapsførsel for menighetsregnskap av en viss størrelse honoreres av fellesrådet som har ansvar for å skaffe til veie regnskapsføringstjenester.

Stabene i menighetene skal sikres kontorer primært sammen med fellesrådet eller i tilknytning til kirkeene der det er mulig. Fellesrådet har også ansvaret for å utstyre menigheter og kontoransatte i menighetene tilstrekkelig utstyr til å kunne utføre sitt arbeid.

I tillegg ligger det til fellesråd å gi støtte og rådgivning til menighetsrådene i økonomi og personalspørsmål. For Tromsø kirkelige fellesråd ser en også på mulighetene for synergier på andre administrative områder som arkivering, personvern med mere. Ledelsen skal også initiere og rapportere på den overordnede økonomiplanleggingen og forvaltningen på vegne av fellesrådet. Følgende fokusområder bør det jobbes med i forhold til styrke kirkens posisjon i samfunnet:

- Hvordan oppfattes kirken til daglig blant byens befolkning?
- Hvordan skape det bildet av oss vi ønsker?
- Hvordan møter alle våre ansatte de respektive brukere?
 - På en gravlund
 - I en kirke
 - På gravlundskontoret
 - I møte med presten
 - I møte med våre undervisningsansatte – diakoner, kateketer og trosopplærere
- Hvordan utvikle forholdet til Tromsø kommune?
 - Politisk
 - Administrativt
- Medie- og kommunikasjonsplan
 - Hvordan bruke mediene som informasjonskanal
 - Hvordan bruke sosiale medier som informasjonsmedium
 - Annonseplan
- Synliggjøre kirken i Tromsø som en av de største bidragsyterne til kulturlivet i kommunen.

Mål:

1. Det skal arbeides for å gi ansatte tilgang på gode digitale løsninger som sikrer bærekraft og effektivitet i driften av fellesrådet
2. Regnskapsføring for menighetsrådene skal standardiseres
3. Fellesrådet skal forsterke eksternekommunikasjonen i våre informasjonskanaler og gi bedre støtte til menighetene på dette området
 - a. utvikle hjemmesidene
 - b. bruke tilgjengelig data for å forenkle rutiner bl.a. i registrering av dåp, vigsel og konfirmasjon

Tromsø kirkelege fellestråd

- c. bedre informasjonsflyt både internt via intranett og eksternt via valgte medier
- d. bruk av sosiale medier

Prioriteringer:

1. Fellestrådet skal innføre «Office 365» og ta i bruk løsningene vi har tilgang på i «Sharepoint»
2. Det skal tilrettelegges for digitale møter på alle arbeidsplasser

8. TROMSØ KIRKELIGE FELLESRÅDS SAMLEDE BUDSJETT 2024

Regnskapsskjema - Driftsregnskapet (Vedlegg 2A)	Årsbudsjett	Årsbudsjett 2023
Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter (600-659)	11 728 176	
Refusjoner/overføringer (700-789)	9 169 213	
Statlige tilskudd (800-804)	5 684 000	
Tilskudd fra rettssubjektet Den norske kirke (805)	3 511 108	
Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune (830-839)	38 206 000	
Andre tilskudd, gaver, innsamlede midler (860-879)	246 700	
Sum driftsinntekter	68 545 197	64 430 877
Lønn- og sosiale utgifter (010-099)	37 616 851	40 121 034
Kjøp av varer og tjenester (100-299)	24 301 325	18 145 836
Refusjoner/overføringer (300-389:429)	1 985 570	3 582 172
Tilskudd og gaver (400-479:ekskl.429)	1 110 372	0
Sum driftsutgifter	65 014 118	61 849 042
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	3 531 079	2 581 835
Renteinntekter og utbytte (900-909)	990 000	320 100
Renteutgifter og låneomkostninger (500-509)	3 006 493	2 535 758
Avdrag på lån (510-519)	2 342 408	2 235 544
Netto finansinntekter/-utgifter	-4 358 901	-4 451 202
NETTO DRIFTSRESULTAT	-827 822	-1 869 367
Bruk av ubundne fond (940-949)	1 679 522	2 610 000
Sum bruk av avsetninger	1 679 522	2 610 000
Avsatt til ubundne fond (540-549)	851 700	160 000
Sum avsetninger	851 700	160 000
REGNSKAPSMESSIG MER-/MINDREFORBRUK	0	0

Tromsø kirkelige fellesråd vedtar budsjett på rammenivå. Den samlede rammen er budsjetterte driftsinntekter med 68 545 197 kroner og en samlet inntekts og utgiftsramme på kroner 71 214 000⁴.

I rammen ligger forutsetninger om at vi skal klare rente og avdragsutgiftene på lånene vi har. Tross de store renteøkningene siste året.

⁴ Driftsutg+renteutgifter og avdragsutgifter+avsetninger til fond=totalramme utgifter / driftsinntekter+renteinntekter+bruk av fond=totalramme inntekter

Tromsø kirkelege fellestråd

Regnskapsskjema - Investeringsregnskapet (Vedlegg 2B)	Årsbudsjett
Investeringer i anleggsmidler (010-389:429)	25 708 200
Årets finansieringsbehov	25 708 200
Inntekter fra salg av driftsmidler/fast eiendom (660-670)	70 000
Tilskudd til investeringer (800-879)	12 450 000
Sum ekstern finansiering	12 520 000
Overført fra driftsregnskapet (970)	110 000
Bruk av avsetninger (930-959)	13 078 200
Sum finansiering	25 708 200
UDEKKET/UDISPONERT	0

Budsjettfordeling investering

Konto	Årsbudsjett
42005 - Mobiltelefoner/IKT utstyr (I)	255 000
42200 - Inv. Gravlunder	11 970 000
42204 - Maskiner invest.	680 000
42300 - Nybygg, påkostning bygg og anlegg(Kirker)	12 803 200
	25 708 200

Investeringsrammen er historisk høy med 25,7 mill. kroner. Av dette er 12,45 millioner kroner nye penger bevilget fra Tromsø kommune til neste år mens resten er midler fra tidligere år som vi ikke har klart å bruke opp.

I 2024 må vi derfor sette mye inn på å få utført flere større prosjekter. Det vil være aktuelt å få til-satt en ekstra prosjektleder til å gjennomføre prosjektene. Avlønning vil i så fall skje som prosjekt-kostnader.

9. TROMSØ KIRKELIGE FELLESRÅDS DRIFTSBUDSJETT

Generelt

Norske kommuner har en finansieringsplikt for driften av norske sognekirker og der hvor kommunestyret har gitt fellesrådet myndighet til å ivareta gravplassdriften skal kommunen fullfinansiere denne ved driftstilskuddet til fellesrådet.

Driftstilskuddet har i hovedsak til formål å dekke drift og vedlikehold av kirkebyggene, livssyns åpne lokaler, kommunens 21 gravlunder og krematoriet. Tilskuddet fra kommunen skal dekke blant annet:

- vedlikehold av kirker med tilhørende anlegg, utearealer og veier/parkeringsplasser
- finansiering av ikke vigslede stillinger som kirkeverge, administrasjon, kirketjenere, musikere
- å stille til rådighet kontorer og utstyr for alt kirkelig personell
- gravlundsdriften og driften av krematoriet og de to livssyns åpne lokalene Sállir og gravkapellet på Tromsø gravlund
- støttefunksjon for folkevalgte i menigheter og fellesråd

Det som ikke inngår i tilskuddet er trosopplæring, avlønning av prester, kapellaner og kateketer. Disse utgiftene dekkes av staten via Den norske kirke sentralt. I tillegg deler staten og kommunen like deler hver på finansiering av diakoni (kirkens sosialtjeneste).

Kommunens forslag til driftsramme

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett 2023	36 113	36 113	36 113	36 113
Sum Tiltak fra forrige handlingsprogram	0	0	-283	-283
Endring i år				
Kirker og gravlunder- økt lønns- og prisvekst	540	540	540	540
Sum Endring i år	540	540	540	540
Tekniske justeringer				
Deflator	1 589	1 589	1 589	1 589
Sum Tekniske justeringer	1 589	1 589	1 589	1 589
Konsekvensjustert budsjett	2 129	2 129	1 846	1 846
Konsekvensjustert ramme	38 242	38 242	37 959	37 959
Ramme 2024-2027	38 242	38 242	37 959	37 959

Kirker og gravlunder

Fellesrådet mottar særskilt tilskudd til driften av krematoriet basert på egne beregninger og gjennom egen driftsavtale. Det inngår som en del av det generelle tilskuddet på rammen. Forvaltningsmyndigheten i forhold til gravplassloven er også tillagt Tromsø kirkelige fellesråd på vegne av kommunestyret.

Kostra⁵-analyse for kommunenes tilskudd

	Tromsø 2020	Tromsø 2021	Tromsø 2022	ASSS med Oslo	Landet
Prioritet					
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kirke (B) *) **)	530	470	477	546	654
Medlem og tilhørige i Dnk i prosent av antall innbyggere (prosent)	70,6	67,5	66,5	57,6	63,7
Netto driftsutgifter, kirke, i prosent av totale netto driftsutgifter (prosent)	0,8 %	0,7 %	0,7 %		0,9 %

*) Inflasjonsjustert med deflator **) Justert for utgiftsbehov

Driftsutgiftene i Tromsø ligger lavere enn snittet i ASSS⁶ (utgjør 87 %). Sammenlignet med landet er differansen enda større hvor driftstilskuddet bare utgjør 73 % av landsgjennomsnittet. Dette forsterkes ytterligere av at medlemstallet i kirken er høyere i Tromsø enn både ASSS og landet for øvrig. Geografiaspektet er heller ikke inne i denne analysen hvor Tromsø kommune er arealmessig større enn de andre ASSS kommunene med mange små gravlunder og store avstander. Det er noe som medfører større driftskostnader for heldekkende tjenester.

Netto driftsutgifter, kirke, i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter i utvalgte sammenlignbare kommuner (prosent) - ASSS			
	2020	2021	2022
3004 Fredrikstad	1,1	0,9	0,9
3005 Drammen	1,0	0,8	0,8
3024 Bærum	1,1	0,9	0,9
3025 Asker	0,8	0,8	0,8
3030 Lillestrøm	0,9	0,7	0,6
4204 Kristiansand	1,3	1,0	1,1
1103 Stavanger	1,4	1,2	1,2
1108 Sandnes	1,1	0,9	0,9
4601 Bergen	1,1	0,9	0,9
5001 Trondheim	1,2	1,0	0,9
5401 Tromsø	0,8	0,7	0,7

Kilde: www.ssb.no/kostra

Utgiftene til kirke og gravlundsformål går ned i alle kommuner. At prosentandelen senkes i alle kommuner har sammenheng med at andelen overføringer til kirkelige fellestråd ikke holder tritt med inntekts- og utgiftsveksten i kommunesektoren. Tromsø kommunes overføringer til kirkelige formål er med ett unntak betydelig lavere enn hos øvrige kommuner i ASSS.

⁵ Kostra står for en rapporteringsdatabase for norske kommuner. Kostra står for «kommune-stat-rapportering». Kommunesektoren er pliktig å avlevere disse dataene til SSB.

⁶ ASSS er en forkortelse for «aggregerte styringsdata for samarbeidende storbykommuner» – de 12 største bykommunene i landet

Tromsø kirkelige fellesråd

Medlem og tilhørige i Den norske kirke i prosent av antall innbyggere (prosent) - ASSS			
	2020	2021	2022
3004 Fredrikstad	65,3	62,5	61,3
3005 Drammen	57,5	54,5	53,2
3024 Bærum	61,3	57,3	56,2
3025 Asker	63,5	59,4	58,0
3030 Lillestrøm	59,4	55,6	53,7
4204 Kristiansand	60,7	58,1	57,2
1103 Stavanger	62,4	59,1	58,3
1108 Sandnes	63,2	60,4	59,3
4601 Bergen	66,0	63,2	62,2
5001 Trondheim - Tråanten	67,1	63,9	62,8
5401 Tromsø	70,6	67,5	66,5

Alle tall i prosent - Kilde: www.ssb.no/kostra

Utgiftene til kirkeformål sett opp mot medlemsandel av befolkningen forsterker bildet av Tromsøs lave utgifter til kirkeformål. Andelen medlemmer i kirken synker i alle kommuner, men holder seg andelsmessig høyere nordpå. Tromsø kommune er den kommunen som har svakest finansiering i forhold til medlemsmassen i ASSS-nettverket.

Kirkelige handlinger i 2022 - ASSS			
	Gravlagte i % av døde	Konfirmerte i % av 15-åringer	Døpte i % av fødte
3004 Fredrikstad	66,2	44,0	52,9
3005 Drammen	84,2	30,9	45,1
3024 Bærum	72,3	43,7	46,5
3025 Asker	82,5	39,6	51,3
3030 Lillestrøm	70,7	36,6	38,0
4204 Kristiansand	77,3	36,6	50,2
1103 Stavanger	75,6	41,1	50,1
1108 Sandnes	91,0	50,1	55,7
4601 Bergen	77,9	52,6	50,8
5001 Trondheim - Tråanten	68,0	49,0	52,4
5401 Tromsø	81,8	45,4	58,3

Alle tall i prosent - Kilde: www.ssb.no/kostra

Dåpstallene øker i perioden i alle ASSS kommunene. Størst økning har det vært i Tromsø. Økningene fra 2020 til 2022 har sammenheng korona og gjenåpningen av samfunnet. Det er verd å merke seg at Tromsø har de høyeste dåpstallene i ASSS.

Andelen konfirmerte synker med noen få unntak i alle ASSS kommunene.

Ser vi på gravlagte i prosent av døde kommer Tromsø høyt opp på lista i ASSS.

Sammenlignet med øvrige ASSS kommuner er kostnadene til kirke- og gravlundsformål i Tromsø lave, mens tjenesteforholdet er høyt.

Tromsø kirkelige fellesråd

Litt om utviklingen på gravplasslovens myndighetsområde:

	2022	2021	2020	2019	2018
Antall døde bosatt i Tromsø	457	432	462	435	402
Kistebegravelser i Tromsø	229	242	219	234	219
Totalt antall kremasjoner (Innenbys/utenbys)	440 (233/207)	338 (190/148)	379 (235/144)	311 (201/110)	309 (207/102)

Tallene for Tromsø viser at antall døde sakte med sikkert øker også i Tromsø. 2020 var et spesielt år på grunn av korona-epidemien. Vi ser at andelen kistebegravelser er svakt synkende i forhold til antall døde Tromsøborgere.

Kremasjonstallet økte i 2022. Men økningen har i stor grad vært mot utenbys kremasjoner.

Status og utfordringer

Bompenger

Innføringen av bompenger har gitt fellesrådet noen kostnader men disse har vært mindre enn først stipulert. Et grovt anslag tilsier rundt 80-100 000 kroner pr år i merkostnader. En positiv konsekvens er nok at ansatte i større grad samordner transportoppgavene og det bidrar til mer planmessig drift som også kommer miljøet til gode.

Gravlundsdriften

Gravlundsdriften preges av sesongarbeid. Sommeren og vekstsesongen har sine utfordringer, mens vinteren gir helt andre utfordringer. Kommunen har vel 26 000 kistegravplasser som forvaltes gjennom denne driften. Det blir stadig større andel som ønsker andre gravformer som kremasjon og urnenedsetting. Det skjer både på kistegraver og i minnelunder. Av arealmessige og kostnadmessige årsaker er det ønskelig å utvide tilbudet på urnelunder (både navnedde og anonyme). Det samme gjelder utvikling av fremtidige urnevegger (kolumbarium). Samtidig ønsker folk å benytte grav- og minnelunder mer som parkområder. Det brukes nå mye tid på å utvikle konsepter for dette. Det er ønskelig å oppgradere våre gravlunder fremover i den retning. Behovet er stort. Gradvis vil dette kunne skje gjennom synlige forbedringer og ofte kan det skje med relativt små midler. Det kan handle om lyspunkter, porter, gjerder, steinsetting av gangveier, benker og så videre. Her blir det viktig å få til rammebevilgninger som kan nødvendig fleksibilitet til konkrete forbedringstiltak.

Tromsø kirkelige fellestråd

800 000 kroner er øremerket fra kommunebevilgningen til to slike driftsbevilgninger. Vi har anmodet om at dette må være en årlig rammebevilgning for å ivareta gravlundene.

Adkomstarealer, parkeringsarealer, skilting og portløsninger	300 000
Opparbeidelse av parkarealer og forskjønnelse av gravlundene	500 000

Det er bare fem årsverk knyttet til driftssentralen. De har ansvar for å vedlikeholde gravlundene med tilhørende infrastruktur, legge til rette for gravlegging, vedlikeholde utstyr, foreta brøyting osv. På sikt vil arbeidet med anleggene gi oss ressursutfordringer. En måte å løse det på kan være å få til et tettere samarbeid med kommunens øvrige tjenesteenheter om utvikling av grøntområdene, arealbruk og infrastrukturutvikling. Får vi ikke til det, vil vi på et tidspunkt måtte revurdere målsettingen for hva gravlundene skal være. Gravlundsdriften er - og skal være - en livssynsåpen tjeneste. Organisatorisk er den skilt ut som en egen tjeneste i fellestrådet.

Krematoriet og Sállir seremonihus

Driften av Sállir seremonihus (med krematoriet) er regulert i egen avtale mellom Tromsø kommune og Tromsø kirkelige fellestråd med fellestrådet som operatør på vegne av kommunen.

Driftsavtalen legger også opp til jevnlig gjennomgang av økonomien knyttet til driften av huset. Det gjelder både drift og investeringer på anlegget. Det foreligger for tiden ingen konkrete avvik fra den avtalen som foreligger.

Siste års energipriser samt utslipp av Co2 tilsier at på et tidspunkt bør kommunen vurdere om krematorieovnen bør gå over til elektrisk drift for å erstatte dagens fyringsolje. Det vil være et tema som er naturlig å komme tilbake til i nær framtid. Det pågår for tiden noen forsøk på dette i Norge. Tromsø bør avvente erfaringene med slik ovnsdrift, før en vurderer hva som bør gjøres.

Kirkedriften

Driften preges av at mange ansatte har ubekvem arbeidstid med mye helgearbeid, høy mobilitet/mye reising mellom ulike kirker/gravlunder og mange deltidsstillinger. Som vist i KOSTRA-sammenligningene med andre kommuner og fellestråd, drives virksomheten med svært stramme budsjetter og små marginer. I likhet med det øvrige samfunnet har det skjedd noe med frivilligheten som kirken er så avhengig av. Den har svekket seg eller tatt en annen form hvor mange «shopper» kortsiktige engasjement. Det har gitt større utfordringer på sosiale tiltak og aktiviteter utenom de vanlige kirkelige handlingene. Det er behov for å allokere mer midler til frivillighet for å skape økt aktivitet.

Kirken er særlig opptatt av å gi sosiale bidrag til aktiviteter for barn og unge og til eldre. Som ellers i samfunnet har en også utfordringer med rekruttering av fagfolk. Det gjelder særlig på musikk- og sosialtjenesteområdet. Vi ser også at det er lettere å rekruttere i sentrale byområder enn ute i kommunen.

Budsjetterte tiltak i driftsbudsjettet

Det er lagt opp til innkjøp av inventar/interiør/utstyr i kirkene og i våre kontorbygg basert på innspill fra menighetene. Kirkevergen har strukket seg langt for å imøtekomme ønskene. Noen må allikevel skyves på til senere år. I likhet med tidligere år har vi prioritert sikringstiltak av bygg og fasiliteter, skallsikring og så videre. Det er en del lekkasjer, el-reparasjoner og generelt vedlikehold som må prioriteres først og fremst. Utover dette er det ikke rom for de store utleggene på driften.

Driften i årene som kommer må antakelig i enda større grad spisses slik at vi får størst mulig effekt av ressursene. Det vil i større grad utfordre menighetene til å søke sammen og finne felles samarbeidsplattformer. Hvert år fremmer menighetsrådene ønsker om bevilgninger til ulike tiltak i soknene. Noen av disse har

Tromsø kirkelige fellesråd

en investeringskarakter. Da vil de være å finne i kapitelet om investeringer. Det kan også være at noen tiltak må ses opp mot kommende investeringer og utføres samtidig med disse. Når det gjelder driftsbevilgninger, har det tidvis vært lite kommunisert hva som er gitt det kommende budsjettåret. Handlingsprogrammet viser derfor nå en særskilt oversikt over spesifikke bevilgninger til soknenes virksomhet som er av driftsrelatert art:

Sokn	Tiltak	Beløp
Domkirke	Vindu som kan åpnes på kjøkkenet. Kan gjøres i sammenheng med pågående vindusarbeid.	15 000
	Oppgradering barnekrok. Nye møbler. Oppbevaring.	25 000
	Rundvask av kirkerommet	100 000
Elverhøy	Maling av kirkestua	50 000
Grønnåsen	Maling av kontorene	10 000
	Planering grøntarealer, kantsteiner, trefelling etc.	250 000
	Info tavle ved veg + Søppel/redskapsskur + maling kontorer	135 000
Kroken	Solavskjerming kjøkken oppe samt menighetssal	75 000
	Gardiner ved skyvevegg menighetssal	50 000
	Automatisk døråpner	50 000
Tromsøysund	Storlager under trappa	60 000
Sandnessund	Oppgradering av menighetssalen på Slettatorget; Lysglobe + Hyller i interimskirke + annet interiør	50 000
Kvaløy	Lesepult	12 200
	Benkeputer	44 600
	Særkalker	30 000
	Skilting av p-plass	30 000
Hillesøy	Notestativ	7 200
	Skap i sakristiet, lystett skap	20 000

Lånegjeld

Et annet viktig område som krever stor oppmerksomhet er fellesrådets lånegjeld. Pr i dag er det fire lån.

	Saldo pr 10-24	Nominell rente	Avdrag pr mnd.	Budsj. rente %	Renter år	Avdrag 2024 ⁷	Totalt
Lån 8317.51.26093 Sjøgt 2,1.etasje	4 275 000	5,33 %	39 583	5,75 %	237 815	475 000	712 815
Lån 8317.51.25968 Kroken kirke	37 118 000	5,33 %	68 737	5,75 %	2 123 906	824 846	2 948 752
Lån 8317.53.13411 Orgel Domkirken	7 733 329	5,55 %	33 918	6,00 %	452 868	407 018	859 886
Lån 4750.87.99671 Sjøgata 2, 2. etasje	3 124 711	6,75 %	52 962	7,25 %	180 104	635 544	815 648
	52 251 040	5,74 %		6,19 %	2 994 693	2 342 408	5 337 101

⁷ Avdragene er bare for andre halvår siden lånene har avdragsfrihet frem til juni 24. Lån Sjøgata 2, andre etasje har ikke avdragsfrihet.

10. TROMSØ KIRKELIGE FELLESTRÅDS INVESTERINGSBUDSJETT

Tromsø kommune bevilger årlig midler til investeringer på fellestrådets ansvarsområder. Det er bundne midler som skal benyttes til standardheving av dagens objekter eller konkrete nye tiltak.

Nye investeringer i fellestrådet er delt i tre deler; administrasjon, gravlunder pluss krematoriet og kirkebygg. Tabellene under viser forslag til nye investeringer for budsjettperioden på gravlunder og krematoriet. I tillegg kommer allerede bevilgede midler i 2023 og tidligere som ikke er brukt som står avsatt på fond. Disse står i egne tabeller.

PRIORITERINGER Administrasjon - 2024-2027		2024	2025	2026	2027
Alle	Mobiltelefoner/ikt-utstyr	255 000			
Sum		255 000			

PRIORITERINGER Nye prosjekter - 2024-2027		2024	2025	2026	2027
Gravlundene og krematoriet					
Elverhøy	Etablering av minnelund				1 000 000
	Utbedring av gjerde Holtvegen og Barduvegen	250 000			
Vangberg	Utskifting av gammelt lysanlegg (etappevis)	600 000			
	Ny minnelund		900 000		
Elvestrand	Utvidelse av gravlunden (estimat)	5 000 000	5 000 000		
Bentsjord	Ny portal mot vei			100 000	
Brensholmen	Strøm til tining og lys				200 000
	Større utbedring av vei				300 000
Hillesøy	Strøm til tining og lys				200 000
Lakselvbukt	Vannpost			50 000	
Oldervik	Eiendomsavklaring, utvidelse, stor dreneringsjobb		150 000		
Alle gravlunder	Opparbeidelse av SOSI standard(kart)	100 000	100 000	100 000	100 000
Krematoriet	Oppgradering av ovn og prosessanlegg	430 000	430 000	430 000	430 000
	Utfasing av oljefyring/oppgradering til strømdrift				3 000 000
Kolumbarium	Forprosjekt	150 000			
Maskinpark	Hjullastere (finansiell leasing)	240 000	240 000	240 000	240 000
	Kjøp av gravemaskiner				900 000
Sum		6 770 000	6 820 000	920 000	6 370 000

Alle beløp er i hele kroner netto eksklusive medverdiavgift

Nesten alle tiltak knyttet til investeringsramme for gravlunder og krematoriet for 2024, er tiltak som ble vedtatt i langtidsbudsjettet i kommunestyret for perioden 2023-26. Det som er lagt til er utskifting av gravemaskiner i 2027 samt bevilgning til utfasing av oljefyr på krematoriet til fordel for strøm. Videre har vi lagt inn en generell årlig pott til alle gravlunder angående parkering, adkomst og opparbeidelse av parkarealer.

Tromsø kirkelige fellesråd

Elverhøy gravlund

Gjerdet rundt gravlunden er i meget dårlig forfatning og trenger oppgraderes med et nytt. Det er lagt inn tiltak for 2024.

Vangberg gravlund

Flere gravlunder har til dels gamle og dårlig fungerende lysanlegg som ikke er i tråd med dagens teknologi med LED belysning. Det er jordingsfeil på strømanleggene, det er ødelagte armaturer og så videre. Det er et jevnt behov for å få oppgradert anleggene fortløpende. Størst behov har Vangberg gravlund hvor det er store utfordringer med strømanlegg og belysning. Ettersom totalkostnaden er ganske stor er det foreslått en gradvis utskifting av anlegget. Arbeidet er i gang og hovedtavlen til anlegget ble skiftet i 2022/23

Det er også planlagt for etablering av en minnelund i 2025. Dette som et tiltak for å spare arealbruk på gravlunden og gi et bedre tilbud for urnebegravelser.

Elvestrand gravlund, Tromsdalen

Det mangel på kistegravplasser på de sentrale gravlundene på Tromsøya og på fastlandet. Det satses godt på etablering av minnelunder som vil avlaste bruk av kistegraver til fordel for urnegraver. Men mangelen på kistegraver gjorde det nødvendig å foreslå utvidelse av et nytt kistegravfelt på Elvestrand gravlund i Tromsdalen. Prøvegraving foretatt i 2022, avdekker stor grad leire i grunnen. Det betyr massiv utskifting av masser egnet for gravlunder. Dette var forventet og ligger til grunn for anslaget på bevilgningene.

Arbeidene med selve utvidelsen forventes startet opp vår/sommer 2023.

Leirbakken gravlund, Ramfjord

Det etterspørres stadig flere steder minnelunder. Det har sammenheng med stadig flere kremasjoner. Det er ønskelig å komme denne etterspørselen i møte da det er langt rimeligere for kommunen å ordne urneplasser enn kisteplasser. Vi kan innenfor eksisterende areal etablere en minnelund for en rimelig kostnad i Ramfjord. Dette vil bidra til å øke minnelundkapasiteten også litt utenfor Tromsdalen.

Bentsjord gravlund

Gravlunden mangler en portal mot veien slik de fleste gravlunder har. Det er ønskelig å få en slik bygget i slutten av budsjettperioden slik at helhetsinntrykket av gravlunden blir bedre. Dette har vært etterspurt blant brukerne av gravlunden.

Lakselvbukt gravlund

Det må etableres en ny vannpost på gravlunden og det er lagt i budsjettet fra 2026.

Oldervik gravlund

Gravlunden er i dag i privat eie, men er avtalt overtatt av Tromsø kirkelige fellesråd. I tilknytning til det vil det også være snakk om sikring av areal i tilknytning til gravlunden for mulig senere utvidelse. I nylig befaring har blitt klart at gravlunden trenger å dreneres bedre. Kostnaden for dette er lagt inn fra 2025.

Tromsø kirkelige fellesråd

Digitalisering av alle gravlunder med oppdaterte SOSI kart

Nasjonale myndigheter stiller krav om digitalisering av gravlundene. Arbeidet er krevende og vil ta lang tid for alle gravlundene i Tromsø kommune. Det kreves en årlig bevilgning til dette formålet fram mot 2030. Det er totalt kostnadsberegnet til kroner 1,2 millioner kroner.

Årlig tilskudd til oppgradering av krematorieovn og prosessanlegg

I henhold til avtale mellom Tromsø kommune og Tromsø kirkelige fellesråd skal kommunen yte et årlig tilskudd som skal øremerkes til bundet fond i fellesrådets regnskap for oppgradering av ovn og renseanlegget som hører til krematoriet. Anlegget krever opprusting og behov for oppgradering i sykluser. I tillegg må fellesrådet ha mulighet til å kunne prioritere vedlikehold og oppgraderinger hvis anlegget krever det utenfor disse syklusene for vedlikehold og oppgraderinger.

I dag driftes krematoriet med fyringsolje. Ved neste store ombygging av ovn, som vil måtte skje i tiårsperioden bør overgang til elektrisk drift prosjekteres for å spare miljøet og driftskostnader. Det er grunn til å tro at kostnaden til dette vil overstige saldo på bundet fond og vi foreslår en tilleggsbudsjettering på 4 millioner kroner i 2026.

Kolumbarium/Urnevegg

Forprosjekteringen er vedtatt for 2023 og ligger inne for 2024.

Det ligger i planene at et slikt mulig prosjekt kan realiseres ved Elverhøy, eller Tromsø gravlund.

Driverne for at befolkningen i større grad ønsker kremasjon er askespredning, gode urneminnelunder og mulighet for plassering av urnen i kolumbarium som nå forprosjekteres. Dette er på sikt svært arealbesparende og dermed den beste gravferdsformen for miljøet.

Det mot slutten av 2023 bli presentert skisser, men dette forutsetter videre bevilgning for 2024. En eventuell investeringsbeslutning kan tas i 2024, med tanke på gjennomføring i 2028 der det i budsjettet er forelått 12 millioner kroner.

Tromsø gravlund kapell

Kapellet er et av to livssyns åpne seremonirom i kommunen. Bygget er vakkert og noe renover, men det mangler toalettfasiliteter og isolering som muliggjør vinterbruk. Nordsiden av bygget er skjemet av et utbygg (det gamle krematoriet). Dette planlegges endret enten til toaletter, til urnevegg/kolumbarium, eller rives. Det jobbes med disse planene i forbindelse med forprosjektet Kolumbarium og det foreslås budsjettering på 6 millioner i 2029.

Maskinpark

Det er satt opp en årlig bevilgning til å kunne lease to hjullastere (multimaskiner) for å dekke behovet for snørydding og anleggsarbeid ved gravlundene i sommersesongen. Dette til erstatning for en stor traktor som i stor grad må kjøres rundt og som krever mye tid til transport. To maskiner vil i større grad dekke byområdet uten så mye transport mellom Kvaløya og Fastlandet. Det sparer miljøet og gir mer effektiv drift hele året igjennom.

I tillegg vil to små gravemaskiner byttes i tiårsperioden med 900.000 i 2027 og 1. million i 2029

Generelt for gravlundene

Gravlundene våre er parker som må utvikles og bevares som andre byrom. Vannposter, avfallsløsninger, lysarmaturer og benker får mye juling i løpet av vinteren om disse må byttes i langt større tempo enn det har vært gjort tidligere år. Det samme med porter, veier og parkering/adkomst og informasjon skilting. Vi budsjetterer med til sammen 800.000 hvert år i 10 årsperioden som skal sette fart på opparbeidelse og forskjønnelse av alle gravlunder i kommunen. Det er i alt 21 stykker.

Tromsø kirkelige fellesråd

Budsjettprioriteringene for kirkebygg ser ut som følger

PRIORITERINGER 2024-2027 - Kirkebygg		2024	2025	2026	2027
Alle bygg	Nytt digitalt nøkkelsystem	700 000			
Domkirken	Reparasjon av glassmaleriene i koret		500 000		
	Innvendig maling			850 000	
Elverhøy kirke	Utenomhusplan med tiltak for området rundt kirka		450 000		
	Nytt orgel				4 000 000
	Nye lysmaster på veien inn til kirka			600 000	
	Oppgradering av ytterdører, (jf. tilstandsrapport - kr. 410.000,-)	410 000			
Grønnåsen kirke	Nytt taktekke på hovedtak med tilhørende tilbygg, takrenner inkl rep av undertak	2 300 000			
	Bygningsmessige oppgraderinger – forebygge lekkasjer			1 500 000	
	Oppgradering av automatikk med styring av kirkeklokkene inkl. fjernstyring	90 000			
Kroken kirke	Varmepumpe - Luft til vann – enøk-tiltak	320 000			
	Utskifting av brannvarslingsanlegg	95 000			
	Automatisering av klokkestyring	60 000			
	Akustikk-tiltak, ombygging av tak innvendig			3 000 000	
Kvaløy kirke	Nytt tak på bårhuset		165 000		
	Varmepumper – ENØK			350 000	
Hillesøy kirke	Forprosjekt brannsikring, sprinkling		400 000		
	HC toalett i kirken, bygget på tårnfoten med lager på motsatt side samt ny kledning på tårnet			1 800 000	
Tromsdalen kirke	Varmekabler foran hoveddør samt oppvarming og asfaltering av kirkebakken	1 200 000			
	Etablere og dele inn lagerrom for stoler i kjeller		50 000		
Ullsfjord kirke	Utvendig maling (sist malt i 2009)		1 500 000		
	Oppvarming - nye ovner, varmepumper, innstallering av varmestyring		450 000		
	Utskifting av klokkestyringsautomatikk	50 000			
	Forprosjekt brannsikring av kirken				400 000
	Utskifting av brannvarslingsanlegg	50 000			
Lakselvbukt	Ny taktekking av kirke og bårhus	275 000			
	Nye varmepumper - ENØK			250 000	
	Utskifting av brannvarslingsanlegg	50 000			
Mjelde kapell	Nytt tak på absid, kledning på kapellet, dører m.m.	100 000			
	Innvendige arbeider, rep av fuktskader og bærende elementer		500 000		
Sum Kirkebygg		5 700 000	4 015 000	8 350 000	4 400 000

Alle beløp er i hele kroner netto eksklusiv mva.

Tromsø kirkelige fellesråd

Generelt

I fellesrådets prioriteringer er det i hovedsak lagt vekt på skallsikring av bygg, energiøkonomisering med tanke på framtidig økonomi, miljø og bærekraft, sikkerhet (brann, takras m.m.) og universell utforming. Dette for å i størst mulig grad følge kommunens målstyringsdokumenter.

Soknekirke på Kvaløysletta

Tromsø kirkelige fellesråd har ikke lagt inn budsjett for bygging av kirke med tilhørende lokaliteter på Kvaløysletta i sitt budsjettoppsett. Konsekvensutredningen som pågår tar høyde for en større kommunal investering som også omfatter en soknekirke for menigheten. Det forutsettes derfor ivaretatt i kommunens eget budsjettforslag som en del av utbyggingen av kommunale tilbud.

Nøkkelsystem – alle bygg

Alle kirkebyggene har samme systemnøkkeloppsett. Systemet er manuelt og det har vist seg å være sårbart når noen mister en nøkkel. Det er store kostnader knyttet til å skifte sylindere i enkeltbygninger. For å motvirke dette bør systemet oppgraderes for alle bygge med elektroniske låser. Vi har lagt inn en oppgraderingskostnad på 500 000 kroner for alle kirkebyggene

Domkirken

Det er behov for å reparere glassmaleriene i koret for brudd og riper. Dette er lagt inn fra 2025.

Det er mange år siden kirken sist var malt innvendig. Særlig der hvor det er stor slitasje er det behov for oppmaling. Det er budsjettert med dette fra 2026.

Hvert 10 år bør kirken males utvendig. På grunn av byggets størrelse krever dette betydelig rigging. Kostnadene er estimert til 1,6 millioner kroner i 2028. Kirken har nå også fått utfordringer med hekking av krykkja. Det gir oss større utfordringer med langt større slitasje på fasader. Det vil måtte medføre tiltak som forebygger slikt til neste år for å unngå at oppmaling må skje tidligere.

Elverhøy kirke

Elverhøy har vært en prioritert kirke med tanke på nødvendig utvendig vedlikehold og oppgraderinger. Det gjenstår fortsatt noen bygningsmessige tiltak.

Ytterdørene i kirken er skjeve og trekkfulle, noe som bidrar til dårlig energiøkonomi. Når kirkebygget nå får et løft også på ENØK, bør dørene søkes byttet eller reparert. Det er lagt inn et tiltak på det fra 2024.

Videre er det behov for utskifting av glass og renovering av vindusrammer. Dette er lagt inn fra 2030. Kirkens orgel er i dårlig forfatning og det er startet et arbeid med å samle inn penger til et nytt orgel. I arbeidet må det forutsettes en viss andel av kostnaden må dekkes over kommunale bevilgninger. Det foreslås en delbevilgning på 4 millioner fra 2027.

Uteområdene rundt kirka trenger et ansiktsløft. Det foreslås utarbeidet en utenomhusplan med konkrete tiltak for forskjønning av området. Herunder det å få asfaltert parkeringsplassene. Det vil kunne gjøre vedlikeholdet rimeligere. Videre vil det å få satt opp nye lysmaster på veien inn mot kirka bidra til et flott visuelt uttrykk.

I 2031 vil det være behov for oppmaling av kirkebygget. Det vil være i henhold til en 10 års syklus for maling.

Grønnåsen kirke

Taktekket på kirka er dårlig. Det samme er undertaket og det foreligger risiko for lekkasjer i henhold til tilstandsvurderingen som foreligger for kirkebygget. Dagens takrenner har ikke tilstrekkelig kapasitet og er anbefalt byttet til renner med større kapasitet. Takkonstruksjonen er slik at for å skifte rennene må taket også skiftes. Tiltaket er lagt inn i 2024.

Tromsø kirkelige fellesråd

Bygget er bygget i en trekonstruksjon med en rekke utstikk og snittflater som er utsatt for fukt og råte. Disse eksponeres for vær som gir høy slitasje på bygningen. Fellesrådet ønsker å se på tiltak for å redusere framtidige skader som følge av våtere klima gjøre tilpasninger som reduserer faren for vann og råteskader. Å sikre bygningsskallet bedre nå vil gjøre det lettere å unngå totalrenovering senere. Tiltaket er lagt inn med 1,5 millioner kroner fra 2026.

Automatikken av klokkestyring i kirken har ikke vært oppgradert. Det vil være et løft å få oppgradert dette likt andre kirker samt få til fjernstyring av klokkeringingen. Tiltaket ligger inne fra 2024.

Kroken kirke

For å forbedre energiøkonomien i bygget foreslås det å etablere en varmepumpeløsning med luft til vann framfor å fyre direkte med el-kjele. Tiltaket er lagt inn fra 2024.

Brannvarslingsanlegget er utdatert og trenger å skiftes ut med moderne anlegg med ny funksjonalitet. Kirken trenger på samme måte som Grønnåsen å få oppgradert automatikken på klokkestyringen.

Kirken har siden den ble bygget hatt utfordringer med akustikken. Det gjelder både kirkerommet og rommene oppe. Det har vært forsøkt mange forskjellige tiltak men det rådet som er kommet er at taket må ned og det må bygges om i henhold til anvisning fra akustikere. Kirken har en vanskelig akustikk, særlig for tale. Det vil for brukerne av kirka være viktig å få ordnet dette. Særlig for de som har hørselsutfordringer.

Kirken har i mange år hatt kaotiske tilstander i forhold til parkering. Parkeringsplassen er for liten. Når kirkelige seremonier og konserter pågår. Samtidig mangler det vei utvendig til døvekirken, noe menigheten har hatt på ønskelisten i mange år. Vi foreslår å legge inn et tiltak om utvidelse av parkeringsplassen fra 2031 for å avbøte på forholdet.

Kvaløy kirke

Bårehuset trenger nytt tak. Det gamle er av miljøfarlige asbestholdige eternittplater og i dårlig forfatning. Bytte av tak er lagt inn fra 2025.

Som et ENØK-tiltak vurderes luft til luft varmepumper installert fra 2026. Det vil gi lavere energivtrykk enn dagens panelovner.

Dagens parkeringsplass foreslås også utvidet og asfaltert for å redusere vedlikeholdskostnadene samt dekke behovet for utfartsparkering og samtidige kirkelige arrangementer. Tiltaket tenkes vurdert fra 2033.

Hillesøy kirke, Brensholmen

Kirken er en vakker gammel tømmerkirke som mangler brannslukkeanlegg (sprinkling). Kirken er listeført av Riksantikvaren og ansett som et av de mest verdifulle kirkebyggene vi har i Tromsø. Det foreslås å etablere et forprosjekt for å prosjektere et slikt anlegg fra 2025 med tanke på en senere beslutning. Et slikt hovedprosjekt kan også komme inn under en nasjonal tilskuddsordning som er under utvikling, og hvor tildeling vil skje etter anbefalinger fra vernemyndighetene.

Kirken mangler HC toalett og er dermed heller ikke i tråd med kravene til universell utforming. Samtidig har den heller ikke noen rom for lager av diverse utstyr til bruk i og utenfor kirken. Kledningen på tårnet er svært værutsatt med høy slitasje. Det er behov for å skifte ut kledningen om noen år. I den forbindelse vurderes det som mulig å slå sammen disse tre behovene i utbygging av tårnfoten og kle selve tårnet på nytt. Vi foreslår en bevilgning til dette i 2026.

Tromsdalen kirke

Kirken er den mest besøkte i kommunen. Kirken har hatt og har store utfordringer utenfor inngangspartiet med isdannelse i bakken. Det samme gjelder kirkebakken hvor det brukes mye penger på kontinuerlig å strø om vinteren. Bakken opp har utfordringen med at strøanden renner bort i mildværet. Det er problemer både for folk og biler å komme seg opp og ned bakken. Her vil det være fornuftig å vurdere varmekabler i grunnen samt å asfaltere selve bakken for å unngå skader på både folk og utstyr.

Tromsø kirkelige fellesråd

Det andre store behovet som er meldt handler om mulighet for å få et åpningsvindu på galleriet av kirka. Dette på grunn av varmen som oppstår om sommeren. Det er rent teknisk mulig men har en viss kostnad ettersom et åpningsvindu må spesiallages.

Ullsfjord kirke, Sjursnes

Det foreslås en bevilgning til oppmaling av kirken i 2025. Da er det 16 år siden kirken var malt sist. Kirken er en av de listeførte kirkene i kommunen. Kledningen trenger en oppgradering for å unngå ytterligere verdi-forringelse.

Det foreslås videre oppgradering av oppvarmingsløsning for kirken med ovner (tilleggsvarme), varmepumper og system for fjernstyring av varmeløsningene. Dette som et tiltak for å bedre energiøkonomien. Tiltaket foreslås fra 2025.

I 2027 foreslås det å sette av penger til et forprosjekt for sprinkling av kirken. Inntil så kan skje er det behov for å skifte ut dagens brannvarslingsanlegg som har mange feil og ikke fungerer skikkelig. Det er også behov for å skifte ut noe belysning med LED lys. Det foreslås tatt i rammebevilgning for 2024.

Lakselvbukt kirke

Kirken har i dag et gammelt utslitt shingeltak fra byggeåret. Det samme gjelder for bårehuset. Begge takene trenger å fornyes. Bevilgning for dette er foreslått til 2024. I tillegg må det sees på ny løsning for oppvarming av kirken. Det er i dag et gammelt Eswa-anlegg fra kirkens byggeår montert i gulv og tak, likt med det som er i Elverhøy kirke. Det mest kostnadseffektive for en så liten kirke vil muligens være bruk av luft til luft varmepumper. Kirken har ikke vernestatus og et anlegg vil ikke ha fordyrende installasjonsløsninger. Nye varmepumper foreslås fra 2026.

Den utvendige belysningen av kirken må skiftes til LED – lys. Det er slutt på produksjon av dagens pærer.

Brannvarslingsanlegget er modent for utskiftning og foreslås byttet i nytt anlegg i 2024.

Mjelde kapell

Det har i liten grad vært gjort investeringer på Mjelde kapell. Den lokale kapellforeningen har samlet inn noen midler og en del dugnadsarbeid har bidratt til å holde kapellet delvis i orden. Kapellet mangler et kirketårn etter at det gamle ble revet av sikkerhetsmessige grunner. Den billigste og enkleste løsningen er å bygge et frittstående klokketårn ved siden av selve kapellet. Det foreslås lagt inn fra 2030.

Kapellet er i bygningsmessig dårlig stand med en rekke behov for renovering. Det gjelder kledning, dører, tak og så videre. Det er også innvendige fukt og råteskader og behov for utbedring også i bærende elementer.

Investeringsprosjekter på gravlund som er bevilget i 2023 og tidligere

En rekke prosjekter står for tur som det tidligere er bevilget midler til som vil forsøkt ferdigstilt i 2024:

Eldre prosjekter – utsatt fra 2023 og tidl.		2024
Elvestrand grl	Utvidelse	5 200 000
	Ny minnelund	400 000
Tromsdalen gr lund	Ferdigstilling av gjerde – asfaltering av p-plass	100 000
Elverhøy grl	Forprosjekt Kolumbarium	150 000
Leirbakken grl	Ny minnelund	200 000
Bentsjord	Informasjonstavle	20 000
Alle gravlunder	Opparbeidelse av SOSI-standard	100 000
Maskiner	Innkjøp av hjullastere	430 000
Sum		6 600 000

Tromsø kirkelige fellestråd

Elvestrand gravlund - utvidelse

Utvidelsen er en del av en større utbygging for flere kisteplasser. Prosjektet startet sommeren 2023. Avsatt delsum på fond var satt til 5,2 millioner kroner. Ses sammen med ny bevilgning for 2024. Til sammen har nå prosjektet 10,2 millioner kroner disponibelt for 2024.

Elvestrand gravlund – ny minnelund

Prosjektet har ligget over 2023 på grunn av kapasitetsbrist. Prosjektet er nå omsøkt hos Statsforvalteren. Prosjektet er forventet godkjent av fellestrådet mot slutten av 2023. Arealet er i stor grad klart.

Tromsdalen gravlund – ferdigstillelse av gjerdet og asfaltering av p-plass

Prosjektet ble billigere enn først forutsatt. Vi valgte å ikke bygge en voll i tillegg til gjerde. Isteden ønsker vi å bli kvitt den store støvplagen på parkeringsplassen (grus) ved å asfaltere plassen. Det vil gi en renere gravlund. Området er veldig vindutsatt. Vi rakk ikke å gjøre ferdig asfalteringen på grunn av kapasiteten hos asfaltverket høsten 2023. Derfor er det utsatt til 2024.

Forprosjekt på kolumbarium

Prosjektet har vært under utredning hos arkitekt som har laget et skisseprosjekt. Detaljprosjektering og utarbeidelse av skissemateriale gjenstår før det eventuelt presenteres for kommunestyre

Leirbakken gravlund – ny minnelund

På grunn av kapasitetsbrist ble ikke prosjektet realisert i 2023. Det ligger godt til rette for å etablere en minnelund på denne gravlundene for en lav utviklingskostnad.

Bentsjord gravlund – informasjonstavle

Av samme årsak som Leirbakken ble ikke prosjektet utført i 2023. Vi forventer å få dette gjort når telen er gått i jorden til våren.

Opparbeidelse av SOSI-standard

Kommunen bevilger årlig 100 000 kroner til dette prosjektet. Fjorårets bevilgning ble ikke brukt. Midlene frigjøres nå for 2024 hvor 200 000 kroner er tilgjengelig. Digitalisering av gravlundene er et viktig arbeid. Når har gravlundsavdelingen fått økt kapasitet på personalet. Det vil gi bedre muligheter for å følge opp dette arbeidet.

Innkjøp av hjullastere

Kommunen har bevilget penger til to hjullastere eller multimasiner som kan benyttes til blant annet brøyting. Det har ikke vært kapasitet til å anskaffe disse hittil. Vi forventer at det vil skje vinteren 24.

Tromsø kirkelige fellestråd

Investeringsprosjekter på kirkebygg som er bevilget i 2023 og tidligere

Eldre prosjekter - bevilget i 2023 og tidligere		2024
Domkirken	Renovering av begge vinduene, 8-kantede, samt utvendige vinduer	368 000
Elverhøy	Brannsikring av kirka	2 960 000
	Oppvarming av kirka	2 325 200
	Utendørs belysning	150 000
	Drenering Elverhøy - pluss planering, kantstein og HC-rampe	580 000
Kroken	Oppgradering av belysning	140 000
Kvaløy	Utbedre hovedtrapp og HC-rampe, inkl. nye varmekabler og skifer	430 000
	Nytt innvendig tak til Kvaløy kirke Kr 25.000,- pr. år over 4 år totalt kr 100.000,-	100 000
SUM		6 298 000

Domkirken - Renovering av 8-kant vinduene

Det har vært vanskelig å rekke dette arbeidet i 2023. Det er komplisert å renovere disse. Vi har også slitt med å finne riktig kompetanse og materialer som bør benyttes. Prosjektet er påbegynt men forventes ikke ferdigstilt før i 2024. Kostnadsoverslaget på dette prosjektet er usikkert, men det er gjort et beste estimat.

Elverhøy kirke – brannsikring og oppvarming av kirka

Prosjektet ble prosjektert ferdig i 2022 og satt ut på anbud ved årsskiftet. Det ene anbudet som kom inn ble til slutt avvist på bakgrunn av svært høy pris basert på våre kostnadsestimat. Det var særlig varme-delen i anbudet som ble kostbar. Vi må derfor revurdere prosjektet slik at vi kun lyser ut sprinkling av bygget i egen entreprise våren 24 med prosjektoppstart etter sommerferien. Om nødvendig må de to prosjektene ses i sammenheng. Det kan også være aktuelt å omprioritere midler fra oppvarmingsprosjektet til sprinkling dersom kostnadsøkningene i markedet krever det. Når sprinklingen av kirka er gjennomført, får vi vurdere hva som er til overs av bevilgningen og eventuelt reprojektere varmeprosjektet.

Elverhøy kirke – utendørs belysning

Prosjektet ses i sammenheng med adkomsten til kirka og belysning av selve bygget. Prosjektet ble ikke utført på grunn av kapasitetsutfordringer. Blir nå sett i sammenheng med øvrige uteprosjekt rundt denne kirka.

Elverhøy kirke – Utearbeid som planering, kantstein og HC-rampe

Etter dreneringsarbeidet ble avsluttet høsten 23 er det behov for å planere ut rundt kirken, etablere kants-stein og bygge en bedre HC-rampe. Prosjektet må utføres når snøen har forlatt oss til våren.

Kroken kirke – oppgradering av belysning

Prosjektet har stått i bero av at taket bør rives og bygges opp på nytt. Det skjer først i 2026. Vi har en del lekkasjeproblemer knyttet til glasstaket oppe. I påvente av dette vil vi foreslå at vi anvender deler av midlene til tetting av lekkasjer og at vi rebevilger midler til belysning i taket når det rehabiliteres. Øvrige belysningsmidler benyttes til å reparere og skifte belysning i kirka som er utdatert.

Tromsø kirkelige fellesråd

Kvaløy kirke – utbedre hovedtrapp og hc-rampe inkl. skifer og varmekabler

Det har ikke vært gjort i påvente av hva menigheten tenker rundt bygging av menighetssal. Ettersom fellesrådet ikke har midler til å sette inn i et prosjekt utover denne bevilgningen, foreslår vi at den omdisponeres til å delfinansiere menighetssalen som et investeringstilskudd til menigheten mot at det bygges HC-toalett i tilknytning til menighetssalen så lenge den forankres i kirkebygget.

Kvaløy kirke – nytt tak

Som et ledd i en avtale mellom fellesråd og menighet har fellesrådet satt av til sammen 100 000 kroner til investering i nytt tak innvendig i kirka.

11. VEDLEGG

1. Gebyrregulativ

Tromsø kirkelige fellestråd

11.1 Gebyrregulativ

(Alle beløp i hele kroner)								
A. Gravlundsgemyrer (som vedtas av kommunestyret etter forslag fra TKF)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Forslag 2024	Endr i %
Gravferdsavgift utenbysboende (m/mva)	8 200	8 500	8 500	8 700	8 700	9 050	9 500	4,97 %
Urnedesettelse utenbysboende (m/mva)	2 900	3 600	3 600	3 800	3 800	3 950	4 150	5,06 %
Festeavgift pr grav; for 20 år/årlig, innenbysboende (u/mva)	6 400/	6 580/	6 780/	6 980/	7 180/	7 500/	7 700	4,05 %
	320	329	339	349	359	370	385	
Festeavgift pr grav, utenbysboende pr 20 år/år (u/mva)	10 500/	10 900/	10 900/	11 000/	11 000/	11 400/	11 990	5,18 %
	525	545	545	550	550	570	600	
Festeavgift pr 20 år/år, navnet minnelund (Tromsø gravlund) (m/mva)	5 500/	5 700/	5 700/	5 700/	5 700/	5 900/	6 200	5,08 %
	275	285	285	285	285	295	310	
Oppsett av inngravert navneskilt på navnet minnelund (engangs-kostnad) (m/mva)	-	-	-	600	1 500	1 550	1 625	4,84 %
Bruk av kirke/Tromsø gravlunds kapell til begravelse/bisettelse av utenbysboende (u/mva)	4 500	4 600	4 740	4 740	4 800	5 000	5 250	5,00 %
Bruk av Sállirsalen på krematoriet til begravelse/bisettelse av utenbysboende (u/mva)	2 500	2 570	2 600	2 600	2 800	2 900	3 000	3,45 %
Bruk av det lille seremonirommet på krematoriet til begravelse/bisettelse av utenbysboende (u/mva)	1 000	1 028	1 100	1 100	1 300	1 350	1 400	3,70 %
Bruk av Tromsø gravlunds kapell/ Sállirsalen/lille seremonirom på krematoriet til begravelse/bisettelse av innenbysboende (uavhengig av tros-/livssynssamfunn)	0	0	0	0	0	0	0	
Bruk av andre lokaler enn Tromsø gravlunds kapell/Sállirsalen/lille seremonirom på krematoriet til begravelse/bisettelse av innenbysboende ikke-medlemmer (men gratis for innenbysboende DNK-medlemmer) – u/mva	4 500	4 600	4 740	4 740	4 800	5 000	5 200	4,00 %
Kremasjonsavgift, utenbysboende (m/mva)	6 150	7 600	7 400	7 200	7 200	7 200	7 200	0,00 %
INKL. FRAKT AV URNE			inkl. 1000,- frakt	inkl. 1000,- i frakt	inkl. 1000,- i frakt	inkl. 1000,- i frakt		
Innenbys kremasjonsavgift (m/mva)	0	0	0	0	0	0	0	
Tilrettelagt grav for utenbysboende – muslimsk gravfelt, Sandnessund, inkluderer ikke festeavgift (m/mva)	26 500	26 750	27 000	27 000	27 500	28 050	28 800	2,67 %
B.1 - Gravlundsgemyrer (som vedtas av TKF uavhengig av kommunen)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Forslag 2024	Økning
Oppsetting av gravminne (m/mva)	2 450	2 600	2 750	2 800	2 900	3 000	3 150	5,00 %
Bolting av gravminne (m/mva)	950	1 000	1 500	1 600	1 700	1 775	1 850	4,23 %
Oppretting av gravminne – stort el. m/maskin (m/mva)	1 500	1 650	1 700	1 800	1 900	2 000	2 100	5,00 %
Oppretting av gravminne – lite (m/mva)	700	750	800	900	1 000	1 050	1 100	4,76 %
Seremoni mv etter ordinær arbeidstid, dersom medvirkning fra ansatt er nødvendig (u/mva)	1 950	1 950	2 000	2 100	2 200	2 300	2 400	4,35 %
Bruk av organist ved gravferdsseremoni i DNK-regi for utenbysboende og/eller ikke-medlemmer av Den norske kirke (u/mva)	2 800	2 900	3 000	3 000	3 000	3 120	3 300	5,77 %
B.2 - Øvrige vigselfgebyr (vedtas av TKF)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Forslag 2024	Økning
Organist ved vigsel for utenbysboende/ikke-medlemmer av Den norske kirke (u/mva)	2 850	2 900	3 000	3 000	3 000	3 120	3 300	5,77 %
B.3 - Vigselfgebyr (som vedtas av TKF)					Forslag 2025	Forslag 2026	Forslag 2027	Forslag 2028
Organist ved vigsel for utenbysboende/ikke-medlemmer av Den norske kirke (u/mva)					3 450	3 600	3 700	3 800
C. Vigselfgebyr (som vedtas av NHBDR etter forslag fra TKF)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Forslag 2024	Økning
Leie av Tromsø domkirke, Tromsdalen kirke og Elverhøy kirke for utenbysboende/ikke-medlemmer av Den norske kirke, inkl. kirketjener (u/mva)			5 200	5 200	5 300	5 500	5 700	3,6 %
Leie av øvrige kirker/kapell for utenbysboende/ikke-medlemmer av Den norske kirke, inkl. kirketjener (u/mva)	4 900	4 900	4 900	4 900	5 000	5 200	5 400	3,8 %
C. Vigselfgebyr (som vedtas av NHBDR etter forslag fra TKF)					Forslag 2025	Forslag 2026	Forslag 2027	Forslag 2028
Leie av Tromsø domkirke, Tromsdalen kirke og Elverhøy kirke for utenbysboende/ikke-medlemmer av Den norske kirke, inkl. kirketjener (u/mva)					5 850	6 000	6 100	6 200
Leie av øvrige kirker/kapell for utenbysboende/ikke-medlemmer av Den norske kirke, inkl. kirketjener (u/mva)					5 500	5 650	5 800	5 900